

Ajutoortoqartillugu nunatsinni tusilartut sms-ikkut 112-imut kalerriisinnaalernissaat anguniarlugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassatut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Doris Jakobsen, Siumut)

pillugu

Sanaartornermut Avatangiisinullu ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA.

Siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut saqqummiunneqartoq.

Ataatsimiititaliap suliaqarnerani ilaasortat uku peqataapput:

Inatsisartunut ilaasortaq Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq, Andreas Uldum, Demokraatit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Knud Fleischer, Kattusseqatigiit Partiiat
Inatsisartunut ilaasortaq Malik Berthelsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Per Berthelsen, Siumut

Ulloq 8. maj 2012-mi UPA 2012-p ingerlanerani siullermeerneqareermat Ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imaa aamma siunertaa

Ajornartoornermi inuttaasut sinnerisuulli kalerriisarfiup 112-p attaviginissaanut tusilartut naligiimmik periarfissaqarnissaat siunnersuuteqartoq siunnersuutikkut matumuuna kissaateqarpoq. Pineqartoq pillugu EU-mi inatsiseqarnermit siunnersuuteqartoq isumassarsisimavoq, tassani ilaatigut aalajangersarneqarmat kalerriisarfeqarnermik kiffartuussivinnut, matumanilu 112 atorlugu, innarluutillit allatuulli¹ naligiimmik periarfissaqarnissaat isumannaarniarlugu EU-mi nunat immikkut iliuuseqartariaqartut. Taamaalillutik tusilartut ajornartoornermi namminneerlutik ikiortissanik pissarsiorsinnaanissaat siunnersuuteqarnikkut anguniarneqassasoq siunnersuuteqartup kissaatigaa.

---

¹ Europa-Parlamentip aamma Europa Rådip malitassiaat 2009/136/EF 25. november 2009-meersoq (41)

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Naalackersuisunut ilaasortap akissuteqaamminni oqaatigaa, siunnersuummut atatillugu arlalinnik unammilligassaartoq. Pingaernerit Ataatsimiititaliap matumani erseqqissassavai. Siullermik Kalaallit Nunaanni 112 atorlugu innuttaasunut tamanut kiffartuussivimmik immikkut kalerriisarisarfeqanngilaq. GSM-imik atuisut nunanit allaneersut najukkap avataaniitsillutik Kalaallit Nunaanniinnerminni oqarasuaatiminnit angallattakkamit 112-imut ikiortissarsiorlutik sianersinnaanissaasa qulakkeernissaanut TELE Greenland A/S pisussaaffeqarpoq. Taamatuttaaq nunami maani kiffartuussineq tamanna nammineq kiffartuussaminut Tele Greenland A/S-ip neqeroorutiginiuuua, tamannali oqarasuaatinut angallattakkanut taamaallaat atuuppoq, oqarasuaatinulli nalinginnaasunut atuunnani. Tulliatut sms atorlugu attaveqaat maanna atuuttoq ajornartoormi sianerermut atatillugu atorsinnaasunngorlugu aqqitaanngilaq, taamaattumillu sms-imik kiffartuussinermik ingerlatsineq tamakkiisumik qulakkeerneqarsinnaanngilaq. Kiisalu sms suminngaanniit nassiussaanersoq sumiissusersissallugu teknikkikkut ajornakusoorpoq. Taamaalilluni siunnersuut Naalackersuisut oqarnerat malillugu kalerrisaareriaatsimik tamarmiusumik aqqissuusseqqinnermik kinguneqassaaq, tamatumaniilu piareersaaneq annertoq kiisalu aningaasartuutissat amerlasuut pisariaqartussaassapput.

Kalaallit Nunaanni tusilartut ajornartoormi kalerrisaanerinnissaannut atatillugu ajornartorsiutitaqartoq Naalackersuisut akissuteqaatiminni miserratiginngilaat. Taamaattoq siunnersuummi unammilligassatut taaneqartut tunngavigalugit, tusilartut ajornartoorminnit ikiortissarsiorlissamat periarfissinniarlugit Naalackersuisut qulakkeereqqullugit peqquneqarnissaannik aappassaaneerinnermut Ataatsimiititaliaq allannguutissatut siunnersuuteqassasoq Naalackersuisut kaammattuipput.

Siunnersuummut siunertat tunuliaqutaasut pillugit partiit tamarmik tapersersuipput. Nunami maani innarluutillit innuttaasutulli allatut assigiimmik periarfissaqarnissaannut, taamaalillunilu ataatsimut isigalugu ajornartoormerinnaanngitsumi oqartussaasunut ataatsimut isigalugu attaveqarnissaat aamma periarfissaqarnissaat suliniutigineqassasoq partiit isumaqarfigaat.

Inuit Ataqtigiit, Siumup aamma Atassutip siunnersuut taama isikkoqartillugu tapersersorpaat.

Demokraatit aamma Kattusseqtigiit Partiiat isumaqarput, siunnersuummut teknikkikkut unammilligassat pissutigalugit Ataatsimiititaliaq aappassaaneerinnermut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussissasoq.

Inatsisartuni ataatsimiititaliat allat akuunerat

Ataatsimiititaliap suliaqarnerminut atatillugu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu ataatsimiititaliaq siunnersuut pillugu, matumanilu immikkut siunnersuutip isumaginninnikkut peqqissutsikkullu tunngasortai pillugit, oqaaseqaateqarnissamut qinnuigisimavaa.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu ataatsimiititaliap akissutaa isumaliutissiisummut uunga **ilannugssaq 1**-itut tapiliunneqarpoq.

Siunnersuut pillugu Ataatsimiititaliamit siuliaqarneq

Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, siunnersuuteqartoq siunnersuut una aqutugalugu ajornartorsiummik pingaaruteqarluinnartumik naleqquttumillu tikkuussisoq. Naalackersuisut akissuteqaataat tunngavigalugu, Innarluutillit Pillugit Ilisimasaqarfik Siunnersuisarfiutigisooq (IPIS) malillugu suleriaatsinik imaluunniit periaatsinik tusilartunik ajornartoornermi sianertitsisinnaasunik pilersitsisoqarsimanngilaq. Taamaattumik tusilartut ajornartoornermi kalerriinissamut allanit ikiorneqarnissamik annertoqisumik isumalluuteqarput. Ajornartorsiutip aaqqiissuteqarfigisinnaaneranut periarfissaq tassaasinnaavoq, siunnersuuteqartup siunnersuutaatut, tusilartut sms-imik kalerrisaarisarfimmuut nassitsisinnaanerannik aaqqissuussinermik pilersitsinissaq.

Oqaatigineqartutut nuna tamakkerlugu atuuttumik kalerrisaarisarfeqanngilaq, siunnersuullu isikkumisut akuerineqassappat, piviusunngortitsineq teknikkikkut annertuunik ajornartorsiutinik aningaasartuutinillu amerlasuunik nassataqartussaassaaq. Tamanna tunngavigalugu siunnessaq qaninnerusoq tunaartaralugu ajornartorsiummut aaqqissutissamik nassaarnissaq pingaaruteqartuusoq Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Teknikki suna aaqqiissutaassanersoq Ataatsimiititaliamut pingaarnerunngilaq. Oqarasuaat toortaalluni kalerrisaarutaagaluarpalluunniit, normu sms-erfiusinnaassuugaluarpalluunniit imaluunniit allatigut teknikkikkut aaqqiissutaasinnaagaluarpalluunniit tusilartunut aaqqiissutissaq pitsaanerpaq Naalackersuisut IPIS suleqatigalugu nassaarissagaat Ataatsimiititaliap tamakkiisumik tatigaa. Tamanna tunngavigalugu aappassaaneerinnermut allannguutissatut siunnersuuteqarnissamut Naalackersuisut kaammattuutaat Ataatsimiititaliap malinniarpaq, tamatumani tusilartut ajornartoornermi ikiortissarsisinnaanerinnermut periarfissinniarlugit Naalackersuisut qulakkeereqqullugit peqquneqassasut, taamaattorli teknikkikkut aaqqiissut aalajangersimasooq iliuuserinngikkaluarlugu Naalackersuisut peqquneqassasut.

Tamatumunnga atatillugu nunami innarluuteqartut tamaasa, innarluutaat pissutigalugu tamanna periarfissaappat, ataatsimut isigalugu oqartussaasunut attaveqarnissamut ikiuutaasinaasunik pisariaqartunik peqarnissaasa kiisalu ajornartoorfimmi ikiortissanik aggersaasinnaannissaasa qulakkeernissaannut Ataatsimiititaliap Naalackersuisut aamma kaammattorusuppai.

Aammattaaq siunissami maanna kalerreeriaatsip aaqquisuuteqperatarnissaanut innarluutillit ataasiakkaat immikkut pisariaqartitaasa naammaginartumik isumagineqarnissaat Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut kaammattorusuppaat.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarneranut atatillugu, siunnersuummut isumaginninnikkut peqqissutsikkullu pissutsinut tunngasut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu ataatsimiititaliap oqaatigiumasani saqqummiuteqqullugit Ataatsimiititaliap qinnutiginiuuuaa. Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu ataatsimiititaliaq ilaatigut ima oqariartuuteqarpoq:

Innarluutillit tamarmik sapinngisamik innuttaasut allat assigalugit inuuneqarnissaannik Isumaginnineq peqqissuserlu pillugit naalakkersuinikkut siunniussat aallaavigalugit, ataatsimiititaliap tunngaviusumik isumaa tassaavoq innarluutillit tamarmik teknikkikkut ikiorsiissutinik aaqqiissutinillu taperserneqassasut, taamaalillutik innuttaasut allat assigalugit imuiaqatigiinni pisuni peqataasinnaaniassammata pisinnaatitaaffeqarlutillu.

Tamatumani annaassiniarnermik sullissiviit, oqallinnerit, tusagassiuutitigut sullissiviit, soorlu radio aamma tv, piorsarsimassuseq, anersaakkut sunngiffimmilu inuuneq kiisalu suliffeqarfiit eqqarsaatigalugit.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu ataatsimiititaliap tunngaviusumik isummersuutai Sanaartornermut Avatangiisinillu ataatsimiititaliap isumaqatigilluinnarpai. Innarluutillit tamarmik atortorissaarutinik ikiorsiissutinik aaqqiissutinillu tapersersorneqartariaqartut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu ataatsimiititaliatuulli Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, taamaalillutik innuttaasutulli allatut innuttaasunut aaqquissuussinernut naligiimmik peqataasinnaassammata, naligiimmillu pisinnaatitaaffeqarlutik. Tamatumunnga atatillugu Ataatsimiititaliap oqaatigissavaa, Naalagaaffiit Peqatigiit innarluutilinnut isumaqatigiissutaat, Kalaallit Nunaata suli tassunga peqataanissaa pillugu Inatsisartunit katersuunnermi kingusinnerusukkut isummerfigisassaat, Ilaqutariinnut Peqqissutsimullu ataatsimiititaliamit ilaatigut taaneqartunik anguniakkanik imaqarmat.

Naalagaaffiit Peqatigiit innarluutilinnut isumaqatigiissutaatigut siunertaavoq inuit innarluutillit inuit pisinnaatitaaffinik tunngaviusumillu kiffaannngissuseqarnermut pisinnaatitaaffinnik tamakkiisumik pissarsinissaat taamatullu inuit innarluutillit ataqqinassuseqarnerisa ataqqineqarnissaasa siuarsarnissaa, illersornissaa aamma periarfissiissutiginnissaa isumannaassallugu. Aammattaaq Naalagaaffiit Peqatigiit innarluutilinnut isumaqatigiissutaattaq inuit innarluutillit inuit allat pisinnaatitaaffiisulli periarfissaattullu angusaqarnissaannut isumannaarinnittussaavoq.

Naalagaaffiit Peqatigiit innarluutilinnut isumaqatigiissutaat Kalaallit Nunaanni atuutiinnassasoq Inatsisartunit akuerineqarpat, innarluutillit ataasiakkaat atortorissaarutinik ikiorsiissutinik aaqqiissutinillu pisariaqartitsinerat naammaginartumik isumagalugu kiisalu pineqartumi teknologiikkut ineriartorneq isiginiarlugu isumaqatigiissutip

atortuulersinneqarnera pisariaqartoq Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Siunnersuutip aningaatigut kingunerisassai

Saqqummiunneqartut tunngavigalugit teknikkikkut aaqqiissutit suut atorneqassanersut isummerfigineqaqqaartussaammata, tusilartut ajornartoornermi ikiorserneqarnissamut aggersaasinnaanerat isumannaarniarlugu aaqqissuussinerup aningaasatigut kingunerisassai Ataatsimiititaliap nalilersinnaanngilai. Taamaattorli Naalakkersuisut akissuteqaataanni allassimavoq, teknikkimut aningaasaqarnermullu sinaakkutissat maannakkut atuuttut iluanni siunnersuut ingerlanneqarniarloq.

Ataatsimiititaliap inassutai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup allanguutissatut siunnersuut imaattoq saqqummiuppaa:

Tusilartut ajornartoornerminni ikiortissarsiorsinnaanissamut periarfissinniarlugit Naalakkersuisut qulakkeereqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni Ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

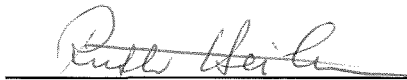
Juliane Henningsen
Siulittaasoq

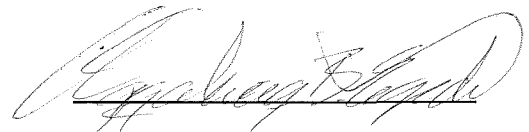
Per Berthelsen

Andreas Uldum

Malik Berthelsen
sinnerlugu

Aqqaluaq B. Egede

Anders Olsen

Knud Fleischer

INATSISARTUT

ILANNGUSSAQ 1

Sanaartornermut Avatangiisinullu Ataatsimiititali-
aq
Box 1060
3900 Nuuk

Ulloq: 18. okt. 2012

J.nr.: 01.38.01.05-00044

Aalajangiiffisassatut siunnersuut UKA 2012/92 pillugu tusarniaanermut akissut.

Siunnersuut, akissuteqaat kiisalu oqaaseqartartup oqaaseqaataa nassiunneqartut ataatsimiititaliap soqutigalugit misissorsimavai. Saaffiginnissut ulloq 15. oktober 2012 ataatsimiinermi oqallisigineqarpoq, ataatsimiititaliallu oqaaseqaatit makku saqqummiutissavai:

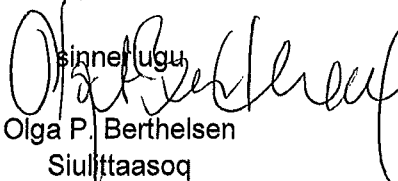
Innarluutillit tamarmik sapinngisamik innuttaasut allat assigalugit inuuneqarnissaannik Isumaginnineq peqqissuserlu pillugit naalakkersuinikkut siunniussat aallaavigalugit, ataatsimiititaliap tunngaviusumik isumaa tassaavoq innarluutillit tamarmik teknikkikkut ikiorsiissutinik aaqqiissutinillu taperserneqassasut, taamaalillutik innuttaasut allat assigalugit inuiaqatigiinni pisuni peqataasinnaaniassammata pisinnaatitaaffeqarlutillu.

Tamatamani annaassiniarnermik sullissiviit, oqallinnerit, tusagassiuititigut sullissiviit, soorlu radio aamma tv, piorsarsimassuseq, anersaakkut sunngiffimmilu inuuneq kiisalu suliffeqarfiit eqqarsaatigalugit.

Siunnersuutip Sanaartornermut Avatangiisinullu ataatsimiititaliami nangillugu naliliivigineqarnermini teknikkimut tunngatillugu ajornartoorfilittut isikkoqaraluarpuunniit, tunngaviusumik isummap kiisalu isumaginnineq peqqinnissarlu pillugit naalakkersuinikkut takorluukkat siunnersuutip suliarineqarnerata ingerlaqqinnerani oqaatigineqassasut ersersinneqassasullu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap kissaatigaa.

Tamanna pissappat ataatsimiititaliaq allannguutissatut siunnersuummik imaluunniit siunnersuummi kaammattuutininik saqqummiinissamat periarfissamik isumaliuteqaqqullugu kaammattorneqarpoq.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq

Siunnersuut

Olga P. Berthelsen
Siulittaasoq